

Превенција насиља

Насиље је појава која се нажалост свакодневно дешава у свим сферама нашег друштва. Оно што је забрињавајуће је чињеница да се све чешће јавља међу децом и да је све присутније у школама. Међутим, чаробна реч која је противтежа насиљу у школама је превенција насиља. Да би знали како превентивно да реагујемо, потребно је да знамо шта је насиље, како се оно манифестује и ко све могу бити актери. Само онда када знамо против чега се боримо, можемо и да победимо. У нашој школи се успешно боримо против насиља, заједно рушимо предрасуде и стереотипе и градимо добре међуљудске односе, атмосферу прихватања и толеранције. Ученици, родитељи и сви запослени заједно граде сигурну средину која основа здравог развоја и напредовања ученика

Шта је насиље?

Постоји много начина да се дефинише насиље. Између осталог, може се рећи да је насиље сваки облик једанпут учињеног, односно понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности детета и ученика или запосленог.

Ко све могу бити актери насиља?

Насиљем и злостављањем сматра се насиље запосленог према детету, ученику, другом запосленом, родитељу, односно другом законском заступнику (у даљем тексту: родитељ); ученика према другом детету, ученику или запосленом; родитеља према свом детету, другом детету и ученику, запосленом као и према трећем лицу.

Које врсте насиља постоје?

Пре него што набројимо које све врсте насиља постоје, важно је истаћи да се поједини облици насиља врло често јављају удружено. Насиље се може јавити као физичко, психичко(емоционално), социјално и дигитално. Осим наведених облика насиље се може препознати и кроз: злоупотребу, сексуално насиље, насилни екстремизам, трговину људима, експлоатацију детета и ученика и др.

Шта је вршњачко насиље?

Пре свега када се говори о вршњачком насиљу треба направити разлику између понашања које има елементе агресије и понашања које се може дефинисати као насиље. Понашање које има елементе агресије, а не спада у вршњачко насиље, је ситуационо, не понавља се и нема за циљ да другоме нанесе штету. Вршњачко насиље је свако понашање које испуњава неколико елемената:

- то је чин који има за циљ да се некоме нанесе штета;
- понавља се током неког временског периода:
- однос снага између починиоца насиља и жртве је неравноправан (жртва је слабија) и то је главна карактеристика насиља.

На основу Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље злостављање и занемаривање, насиље се разврстава према нивоима а то је важно због обезбеђивања уједначеног поступања (интервенисања) установа у ситуацијама насиља и злостављања када су актери деца, односно ученици. На основу више показатеља врши се процена нивоа насиља. Узимају се у обзир интензитет, степен ризика, трајање и учесталост понашања, последице, број учесника, узраст и развојни период ученика. Оно што треба истаћи је да се исти облици насиља, злостављања и занемаривања могу појавити на више нивоа али се разликују по набројаним показатељима.

Ниво насиља	Први ниво	Други ниво	Трећи ниво
Врста насиља			
Физичко	Ударање чврга, гурање, штипање, гребање, гађање, чупање, уједање, саплитање, шутирање, прљање, уништавање ствари	Шамарање, ударање, гажење, цепање одела, „шутке“, затварање, плување, отимање и уништавање имовине, измицање столице, чупање за уши и косу.	Туча, давлeње, бацање, проузроковање опекотина и других повреда, ускраћивање хране и сна, излагање ниским температурама, напад оружјем.
Психичко	Омаловажавање, оговарање, вређање, ругање, називање погрдним именима, псовање, етикетирање, имитирање, прозивање.	Уцењивање, претње, неправедно кажњавање, забрана комуницирања, искључивање, манипулисање	Заstraшивање, уцењивање уз озбиљну претњу, изнуђивање новца или ствари, ограничавање кретања, навођење на коришћење наркотичких средстава, и психоактивних супстанца, укључивање у деструктивне групе и организације.
Социјално	Добацивање, подсмевање, искључивање из групе или заједничких активности, фаворизовање на основу различитости, ширење гласина	Сплеткарење, ускраћивање пажње од стране групе (игнорисање), неукључивање, неприхватање, манипулисање, искоришћавање	Претње, изолација, малтретирање групе према појединцу или групи, организовање затворених група (кланова) које има за последицу повређивање других.
Сексуално	Неумесно са сексуалном поруком: добацивање, псовање, ласцивни коментари, ширење прича, етикетирање, сексуално недвосмислена гестикалација.	Сексуалнододиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свлачење	Завођење од стране ученика и одраслих, подвођење, злоупотреба положаја, навођење, изнуђивање, и принуда на сексуални чин, силовање, инцест

Насиље и злостављање злоупотребом дигиталних технологија и других комуникационих програма	Узнемиравајуће позивање, слање узнемирујућих порука СМС-ом, ММС-ом	Оглашавање, снимање и слање видео записа, злоупотреба блогова, форума и чествовања, снимање камером појединца против његове воље, снимање камером насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика	Снимање насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика, дечија порнографија
--	--	---	--